

## ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการแสวงหาและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562<sup>1</sup>

ปิยะดล เจิมแหล่<sup>2</sup>

พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายที่กำหนดหน้าที่ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติในการปฏิบัติการเกี่ยวกับการข่าวกรอง เพื่อวัตถุประสงค์ในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ โดยให้อำนาจสำนักข่าวกรองแห่งชาติในการดำเนินการด้วยวิธีใด ๆ ที่จะเป็นผลให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวกับความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐ ซึ่งอาจรวมถึงวิธีการในการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ด้วยวิธีปกติ จึงเป็นกฎหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนซึ่งรัฐธรรมนูญได้รับรองคุ้มครองไว้ แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มีปัญหาข้อกฎหมายที่ยังไม่เหมาะสมทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจในการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารของของสำนักข่าวกรองแห่งชาติที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6 และในส่วนของการห้ามเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติที่บัญญัติไว้ในมาตรา 8 และมาตรา 16 ซึ่งผู้ศึกษาได้แยกประเด็นพิจารณาไว้ดังนี้

ประเด็นปัญหาแรกเกี่ยวกับเงื่อนไขในการใช้อำนาจให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามมาตรา 6 วรรคสอง<sup>3</sup> ซึ่งในมาตราดังกล่าวปรากฏเงื่อนไขการใช้อำนาจให้ได้มาซึ่งข้อมูลอยู่เพียง

---

<sup>1</sup>บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการแสวงหาและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกลิต สิริพิทุร และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาตุร ศิริฤทธิ์วัฒนา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรหม อินทรมพรรย.

<sup>2</sup>นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

<sup>3</sup>พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มาตรา 6 บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 5 สำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติภายในระยะเวลาที่ผู้อำนวยการกำหนด หากหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลดังกล่าวไม่ส่งข้อมูลหรือเอกสารภายในกำหนดเวลาโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติรายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารอันเกี่ยวกับการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสาร หรือการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน สำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งอาจใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เครื่องโทรคมนาคม หรือเทคโนโลยีอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารดังกล่าวได้ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยความ

สองประการคือเป็นกรณีที่น่าสนใจว่าหากจำเป็นต้องได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารหรือเอกสาร และข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารดังกล่าวนี้จะต้องเป็นเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ “การข่าวกรอง” “การต่อต้านข่าวกรอง” “การข่าวกรองทางการสื่อสาร” หรือ “การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน”

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับเงื่อนไขในการใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารของ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25<sup>4</sup> และเงื่อนไขในการ

เห็นชอบของนายกรัฐมนตรี โดยระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการบันทึกรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการโดย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เหตุผล ความจำเป็น วิธีการ บุคคลที่ได้รับผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบ และระยะเวลาในการ ดำเนินการ รวมทั้งวิธีการป้องกัน แก้ไข และเยียวยาผลกระทบต่อบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการตามมาตรานี้ หากได้กระทำตามหน้าที่และอำนาจโดยสุจริตตามสมควรแก่เหตุแล้ว และเป็นไปเพื่อ ประโยชน์ด้านความมั่นคงหรือการป้องกันภัยสาธารณะ ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย”

<sup>4</sup>พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25 บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เอกสาร หรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์โทรเลข โทรศัพท์โทรสาร คอมพิวเตอร์เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุมัติจากอธิบดีเป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่ง อนุญาตให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใด ประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

- (1) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ
- (2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ดังกล่าว
- (3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิผลมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยกำหนดเงื่อนไข ใด ๆ ก็ได้และให้ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความใน มาตรานี้ภายหลังที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง ไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษา ศาลอาญาทราบ

บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดี พิเศษซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และให้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดี พิเศษดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น ทั้งนี้ตามข้อบังคับที่ กคพ. กำหนด”

ใช้อำนาจให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารของเจ้าพนักงานคดีอาญาเสพติดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 14 จัดว่า แล้ว จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติทั้งสองมาตราได้วางเงื่อนไขเบื้องต้นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจนว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะใช้มาตรการดังกล่าวจะต้องมีเหตุอันควรเชื่อ (Probable Cause) ได้ว่าเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิด และเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนั้นก็จะต้องมีลักษณะที่ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ หรือการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แล้วแต่กรณี

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าเงื่อนไขการใช้อำนาจของสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามมาตรา 6 วรรคสองนี้ยังไม่เหมาะสม เนื่องจากการใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 6 วรรคสองนั้นสำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจเลือกใช้วิธีการที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ ดังนั้นในการใช้อำนาจของสำนักข่าวกรองแห่งชาติดังกล่าวจึงไม่ควรบัญญัติให้อำนาจไว้อย่างหลวม ๆ โดยกำหนดเงื่อนไขเพียงแต่เห็นว่าเป็นกรณีมีความจำเป็นต้องได้ข้อมูลข่าวสารหรือเอกสาร และให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติมีดุลยพินิจในการตีความ

---

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 14 จัดว่า บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอันใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เจ้าพนักงานซึ่งได้รับอนุมัติจากเลขาธิการเป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าพนักงาน ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอันใด ประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

- (1) มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- (2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว
- (3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้และให้ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อเจ้าพนักงานได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบ บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่งให้เก็บรักษาและใช้ประโยชน์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีเท่านั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ว่ากรณีใดเป็นกรณีที่มีความจำเป็น โดยไม่มีหลักเกณฑ์การตีความที่แน่นอนและไม่จำเป็นต้องมีข้อเท็จจริงหรือเหตุผลใดสนับสนุน ซึ่งอาจเป็นเพียงแต่ความสงสัย (Suspicious) ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่เพียงอย่างเดียวก็ได้ และยิ่งไปกว่านั้นการบัญญัติเงื่อนไขที่หละหลวมไม่ชัดเจนเช่นนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้มีการใช้อำนาจตามอำเภอใจ และอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่มีชอบหรือไม่เป็นไปตามกฎหมายอันไม่สอดคล้องกับหลักการของนิติรัฐ<sup>6</sup> ที่มุ่งให้การใช้อำนาจของรัฐเป็นไปบนพื้นฐานหลักเกณฑ์ของกฎหมายที่มีผลลัพท์ด้วย

ส่วนเงื่อนไขที่เกี่ยวกับตัวข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติมีอำนาจให้ได้มานั้น จากการศึกษาพบว่าเป็นการบัญญัติไว้อย่างกว้าง ๆ ไม่มีความชัดเจนเพียงพอ เนื่องจากเมื่อวิเคราะห์โดยสรุปแล้ว เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ “การข่าวกรอง” “การต่อต้านข่าวกรอง” “การข่าวกรองทางการสื่อสาร” หรือ “การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน” ตามมาตรา 6 วรรคสองนั้นก็คือเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่อาจกระทำการอันเป็นภัยคุกคามความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐ ซึ่งการที่จะจำกัดขอบเขตว่ากรณีใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐหรือไม่นั้นก็เป็นที่ทำได้ยาก และขึ้นอยู่กับ การตีความของแต่ละบุคคล ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการบัญญัติเงื่อนไขในการใช้อำนาจกว้าง ๆ เช่นนี้ย่อมไม่สอดคล้องกับหลักความแน่นอนชัดเจนของกฎหมาย เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวไม่อาจจำกัดขอบเขตเงื่อนไขการใช้อำนาจจำกัดสิทธิเสรีภาพของเจ้าหน้าที่ได้อย่างชัดเจน<sup>7</sup>

ประเด็นปัญหาที่สองเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการใช้อำนาจให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามมาตรา 6 วรรคสอง ซึ่งมีได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใช้อำนาจไว้อย่างชัดเจน เพียงแต่กำหนดไว้ว่าสำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งอาจใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เครื่องโทรคมนาคม หรือเทคโนโลยีอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์และวิธีการใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25 และหลักเกณฑ์และวิธีการใช้อำนาจให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารของเจ้าพนักงานคดีอาญาเสพติดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 14 จัตวา ซึ่งบัญญัติไว้ว่าการใช้อำนาจให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารนั้นจะต้องยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าพนักงานได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร โดยจะต้องแสดงข้อมูลต่าง ๆ ทำให้ศาลเห็นว่ากรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีกระทำความผิด

<sup>6</sup>วรเจตน์ ภาคีรัตน์, “หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม”, *มูลนิธิปีที่ 9*, ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555): หน้า 51.

<sup>7</sup>ชัชวาล บุญเปี่ยม, “การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจมีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายในการดักจับข้อมูล,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), หน้า 62-67.

หรือจะมีการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษหรือยาเสพติด แล้วแต่กรณี และจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น ๆ จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ทั้งไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

ผู้ศึกษาเห็นว่ามาตรา 6 วรรคสองเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจสำนักข่าวกรองแห่งชาติสามารถเลือกใช้มาตรการในการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลได้โดยไม่จำกัดวิธี และไม่ปรากฏรายละเอียดของหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน อีกทั้งเมื่อพิจารณามาตรา 6 วรรคสองประกอบกับมาตรา 6 วรรคสาม ซึ่งบัญญัติว่า “...การดำเนินการตามมาตรานี้ หากได้กระทำตามหน้าที่และอำนาจโดยสุจริตตามสมควรแก่เหตุแล้ว และเป็นไปเพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงหรือการป้องกันภัยสาธารณะ ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย” แล้ว ยังทำให้เกิดการตีความได้ว่าไม่ว่าสำนักข่าวกรองแห่งชาติจะเลือกใช้วิธีใด ๆ อันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพอย่างใดก็ตาม และไม่ว่าวิธีการจำกัดสิทธิเสรีภาพเช่นนั้น โดยปกติแล้วจะมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการใช้อำนาจไว้อย่างไรก็ตาม แต่สำนักข่าวกรองแห่งชาติก็สามารถใช้วิธีการจำกัดสิทธิเสรีภาพเช่นนั้นได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ หากการกระทำดังกล่าวของสำนักข่าวกรองแห่งชาติเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ สุจริต ตามสมควรแก่เหตุและเป็นไปเพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงหรือการป้องกันภัยสาธารณะแล้ว เพราะมาตรา 6 วรรคสามวางบทสันนิษฐานเด็ดขาดไว้ว่าเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายทุกกรณี จึงอาจกล่าวได้ว่าบทบัญญัติมาตรา 6 วรรคสองเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจสำนักข่าวกรองแห่งชาติในการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารของบุคคลอันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพได้อย่างไม่คำนึงถึงวิธีการและขาดหลักเกณฑ์ที่แน่นอนไม่สอดคล้องกับหลักความแน่นอนชัดเจนของกฎหมาย และเมื่อขาดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ชัดเจนแล้ว จึงทำให้ไม่อาจทราบได้ว่ามาตรการที่สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติใช้หรือจะใช้ในการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 6 วรรคสองนี้ มีความสอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนหรือหลักความพอสมควรแก่เหตุหรือไม่ เพราะไม่อาจทราบได้ว่าวิธีการที่ใช้หรือจะใช้นั้นเป็นมาตรการที่จำเป็นแก่การดำเนินการให้เจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายของกฎหมายนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้โดยที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้น้อยที่สุดหรือไม่ และไม่อาจทราบว่าการใช้มาตรการนั้นก่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาชนมากกว่าประโยชน์ของเอกชนที่จะต้องเสียไปหรือไม่

ประเด็นปัญหาที่สามเกี่ยวกับการตรวจสอบและการถ่วงดุลในการใช้อำนาจให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามมาตรา 6 วรรคสอง เนื่องจากการใช้อำนาจตามมาตรา 6 วรรคสองดังกล่าว

---

<sup>8</sup>วรเจตน์ ภาคีรัตน์, คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557) หน้า 159-190.

มักจะเป็นการดำเนินการในลักษณะปกปิดวิธีการ (Undercover) และไม่เปิดเผยต่อประชาชนหรือบุคคลที่ตกเป็นเป้าหมายในการใช้อำนาจให้ได้มาซึ่งข้อมูล โดยมีกลไกในการตรวจสอบการดำเนินการภายในองค์กรเป็นหลัก ไม่มีการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจจากองค์กรภายนอก ซึ่งจะเห็นได้จากในมาตราดังกล่าวที่บัญญัติไว้แต่เพียงว่า “...หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี โดยระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการบันทึกรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เหตุผลความจำเป็น วิธีการ บุคคลที่ได้รับผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบ และระยะเวลาในการดำเนินการ รวมทั้งวิธีการป้องกัน แก้ไข และเยียวยาผลกระทบต่อบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้อง...”

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับ การตรวจสอบและการถ่วงดุลการใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25 และการตรวจสอบและการถ่วงดุลการใช้อำนาจให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารของเจ้าพนักงานคดีอาญาตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 14 จัตุพพบว่าตามบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวได้วางหลักเกณฑ์การตรวจสอบและถ่วงดุลในกระบวนการขออนุญาตไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่การตรวจสอบภายในองค์กรขั้นตอนแรกก็จะได้ต้องได้รับอนุมัติให้ใช้มาตรการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารต่ออธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดก่อน แล้วแต่กรณี จากนั้นผู้ขอใช้มาตรการก็ต้องยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อให้มีคำสั่งอนุมัติอีกครั้ง ซึ่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาก็มีหน้าที่ตรวจสอบเงื่อนไข หลักเกณฑ์และวิธีการในกรณีนั้นๆ ว่ามีความถูกต้องตรงตามที่กฎหมายบัญญัติหรือไม่ หากศาลพิจารณาเห็นควรอนุญาตให้เจ้าหน้าที่เข้าถึงข้อมูลแล้ว ก็อาจสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกิน 90 วัน โดยจะกำหนดเงื่อนไขไว้ก็ได้ และหากภายหลังศาลพบว่าเหตุผลความจำเป็นของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามที่ระบุไว้ หรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ศาลก็สามารถเปลี่ยนแปลงคำสั่งที่ให้ไว้ได้ตามสมควร และเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ก็ยังมีหน้าที่ในการรายงานการดำเนินการให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบอีกด้วย

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า การตรวจสอบและการถ่วงดุลในการใช้อำนาจให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามมาตรา 6 วรรคสอง ยังไม่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และไม่สอดคล้องกับหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลตามหลักการแบ่งแยกอำนาจของนิติรัฐ<sup>9</sup> เนื่องจากเป็นกลไกการตรวจสอบกันเองภายในองค์กรซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับความโปร่งใสและส่วนได้เสียของผู้ที่ตรวจสอบการใช้อำนาจ และแม้การใช้อำนาจ

<sup>9</sup> ชาญดี บุญเปี่ยม, เรื่องเดิม, หน้า 66.

ตามมาตราดังกล่าวจะไม่กระทบกระเทือนถึงอำนาจการตรวจสอบถ่วงดุลโดยศาล หากมีผู้ได้รับความเสียหายจากการใช้มาตรการดังกล่าวนำคดีไปสู่ศาลก็ตาม แต่การตรวจสอบในกรณีเช่นนี้ก็คงเป็นเรื่องยาก เนื่องจากผู้ที่ได้รับผลกระทบ หรือได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิเสรีภาพจะไม่อาจทราบได้เลยว่าตนตกเป็นเป้าหมายของการใช้อำนาจโดยมิชอบ เพราะลักษณะการดำเนินการที่ไม่เปิดเผยของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และถึงแม้จะพิสูจน์ได้ว่าบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพดังกล่าวจะไม่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์หรือประโยชน์ของรัฐก็ตาม แต่ก็ไม่มีบทบัญญัติใดที่บัญญัติให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติจะต้องแจ้งให้บุคคลนั้นทราบว่าเขาเคยตกเป็นเป้าหมายของการใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร ทำให้มีโอกาสน้อยมากที่การใช้อำนาจดังกล่าวจะได้รับการตรวจสอบโดยองค์กรภายนอกเช่นศาลยุติธรรมว่าการใช้อำนาจเป็นไปภายใต้เงื่อนไข หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ถูกต้องหรือไม่

ประเด็นปัญหาที่สื่อเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ที่นำข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติไปเปิดเผยโดยมิชอบ เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วข้อมูลข่าวสารหรือเอกสารที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รับมาจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น ย่อมประกอบไปด้วยข้อมูลที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์หรือประโยชน์ของรัฐ หรือฐานข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลต่าง ๆ อันเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งหากข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ ได้ถูกเปิดเผยออกไปแล้ว อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลได้ พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มาตรา 8 จึงบัญญัติว่า “บรรดาข้อมูลข่าวสารที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้จะเปิดเผยมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อหน่วยข่าวกรอง หน่วยงานความมั่นคง นายกรัฐมนตรี หรือตามคำสั่งศาล” โดยกำหนดความรับผิดชอบของผู้เปิดเผยข้อมูล หรือทำให้ข้อมูลดังกล่าวรั่วไหลโดยฝ่าฝืนมาตรา 8 ดังกล่าว ไว้ในมาตรา 16 บรรทัดแรก ซึ่งบัญญัติว่า “เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 8 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ...”

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 26<sup>10</sup> ประกอบมาตรา 39<sup>11</sup> และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 16/1<sup>12</sup> พบว่ามีการวางหลักเกณฑ์

<sup>10</sup>พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 26 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้บุคคลใดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการดำเนินการตามมาตรา 25 เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 25 และเป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล”

<sup>11</sup>พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 39 “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ป้องกันการเปิดเผยข้อมูล มิให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาจากการใช้อำนาจเข้าถึงข้อมูลข่าวสารซึ่งอาจประกอบไปด้วยข้อมูลที่มีผลสำคัญต่อรูปคดีหรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผยต่อบุคคลอื่นโดยมิชอบด้วยหน้าที่ และในขณะเดียวกันก็เป็นการป้องกันมิให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน แต่ได้ล่วงรู้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารไม่ว่าด้วยวิธีใดแล้วข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ ไปเปิดเผยต่อผู้อื่นโดยมิชอบ

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มาตรา 8 ประกอบมาตรา 16 เป็นบทบัญญัติที่มีขอบเขตไม่ครอบคลุมอยู่สองประการคือ ไม่ครอบคลุมไปถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2528 ทำให้ไม่อาจเอาผิดต่อบุคคลใด ๆ ที่เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและประโยชน์ของรัฐ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2528 ได้ และไม่ครอบคลุมไปถึงกรณีที่บุคคลอื่นนอกจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติเป็นผู้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติโดยมิชอบ การบัญญัติกฎหมายที่ไม่ครอบคลุมเช่นนี้ อาจทำให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและประโยชน์ของรัฐ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักข่าวกรองแห่งชาติเกิดรั่วไหลออกไปทำให้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐหรือต่อบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูล โดยที่ไม่อาจเอาผิดต่อบุคคลที่นำข้อมูลเหล่านั้นไปเปิดเผยได้

จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มาแล้ว ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะทางแก้ไขปัญหาโดยแบ่งเป็นประเด็น ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับเงื่อนไข หลักเกณฑ์วิธีการ และการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจตามมาตรา 6 วรรคสอง ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขมาตรา 6 วรรคสอง เพื่อแก้ไขปัญหาในประเด็นที่หนึ่งถึงประเด็นที่สามไปในคราวเดียวกันให้การใช้อำนาจของสำนักข่าวกรองแห่งชาติวางอยู่บนเงื่อนไข หลักเกณฑ์ วิธีการ

---

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ พนักงานอัยการ หรืออัยการทหารที่เข้าร่วมสอบสวนหรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 32 หรือผู้ที่เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 22/1 หรือตามมาตรา 25 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง”

<sup>12</sup>พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 16/1 บัญญัติว่า “ผู้ใดรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา 14 จัดทำกระทำความด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามกฎหมาย

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยกรรมการ เลขานุการ รองเลขานุการ หรือเจ้าพนักงาน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง”

ของกฎหมายที่แน่นอนชัดเจน เพียงพอที่จะทำให้ทราบว่าการใช้อำนาจของสำนักข่าวกรองสามารถกระทำได้ในกรณีใด เช่นใดบ้าง ภายใต้เงื่อนไขใด โดยคำนึงถึงหลักความได้สัดส่วน หรือหลักความพอสมควรแก่เหตุ และให้ศาลซึ่งเป็นองค์กรภายนอกที่เป็นกลาง ปราศจากส่วนได้เสียสามารถเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการใช้อำนาจในลักษณะนี้ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน และป้องกันไม่ให้มีการใช้อำนาจโดยมิชอบ โดยการนำพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 14 จัดมา มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข คือแก้ไขข้อความในมาตรา 6 บรรคสองเดิมเป็นดังนี้

“ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้ในการกระทำอันกระทบต่อความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐ หรือเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือองค์กรที่กระทำหรือจะกระทำการอันกระทบต่อความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวกรองที่ได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวกรองได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวด้วยวิธีการค้น หรือโดยใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ ทางวิทยาศาสตร์ เครื่องโทรคมนาคม หรือเทคโนโลยีอื่นใด

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใด ประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

- (1) มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีหรือจะมีการกระทำอันกระทบต่อความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐ
- (2) มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะได้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวข้องกับการกระทำอันกระทบต่อความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐจากการเข้าถึงดังกล่าว
- (3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังจากที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ศาลอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

หากครบระยะเวลาตามที่ได้รับอนุญาตตามวรรคก่อนแล้ว ศาลจะสั่งให้ใช้วิธีการดังกล่าวต่อไปได้อีกคราวละไม่เกิน 30 วัน ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวกรองได้แสดงถึงเหตุจำเป็น และนำพยานหลักฐานมาให้ศาลได้สวนจนเป็นที่พอใจแก่ศาล

เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานข่าวกรองได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้ศาลทราบ

การใช้อำนาจตามวรรคแรก หากจะเป็นการเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจค้น จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับวิธีการกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย

การกระทำอันกระทบต่อความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐตามมาตรา ๖ นี้ จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะของการให้ได้ไปซึ่งความลับของชาติ หรือการทำลายความมั่นคงของชาติโดยการจารกรรม การบ่อนทำลาย การก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย หรือการอื่นใดอันเป็นภัยคุกคามความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา”

## 2. ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ที่นำข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติไปเปิดเผยโดยมิชอบ

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 เป็น “มาตรา 8 บรรดาข้อมูลข่าวสารที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2528 จะเปิดเผยมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อหน่วยข่าวกรอง หน่วยงานความมั่นคง นายกรัฐมนตรี หรือตามคำสั่งศาล” และเสนอแนะให้มีการเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของการเปิดเผยข้อมูลของสำนักข่าวกรองแห่งชาติโดยมิชอบ โดยบัญญัติไว้เป็นมาตรา 16/1 ความว่า “มาตรา 16/1 ผู้ใดรู้หรือได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ กระทำด้วยประการใดๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามกฎหมาย” เพื่อเป็นการขยายขอบเขตความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสำคัญที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รับมาจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด และในด้านของตัวข้อมูลข่าวสารที่ห้ามเปิดเผย เพื่อที่จะเป็นการเพิ่มมาตรการป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล ที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รับมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ให้รัดกุมมากยิ่งขึ้น

## เอกสารอ้างอิง

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557.

\_\_\_\_\_. “หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม”. *มูลนิธิ ปีที่ 9*, ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555):

หน้า 51.

ชัยวุฒิ บุญเปี่ยม. “การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจมีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายในการดักจับข้อมูล.”  
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชา นิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.